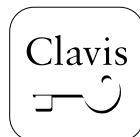

VERITAS
JEUGDTHRILLER

SIMONE KORTSMIT
HUISARREST

In dit boek komen de begrippen jeugd-tbs en PIJ-maatregel voor.

Terbeschikkingstelling, afgekort tbs, is in Nederland een maatregel waarbij een veroordeelde die ontoerekeningsvatbaar is zich verplicht moet laten behandelen. Dit gebeurt als de verdachte tijdens het plegen van een misdrijf leed aan een psychische stoornis of een gebrekkige ontwikkeling. In België wordt een vergelijkbare maatregel internering genoemd. En een tbs'er is daar een geïnterneerde.

In Nederland is er in het jeugdstrafrecht bovendien sprake van de PIJ-maatregel. PIJ staat voor plaatsing in een inrichting voor jeugdigen, in de volksmond jeugd-tbs genaamd. In België kent men deze term niet, al kunnen ook jongeren daar in twee van de drie federale jeugdgevangenissen psychosociale begeleiding krijgen.

Ze is dood.

Verrotte bladeren en takken kraken onder mijn gewicht terwijl ik dichterbij kom. Heel zachtjes kniel ik naast haar neer, alsof ik bang ben dat ze alsnog wakker wordt.

Voorzichtig leg ik mijn rechterhand op haar voorhoofd. Nooit eerder heb ik een lijk aangeraakt, maar het voelt precies zoals ik dacht. Stijf en koud. Mijn hele lijf siddert. Ik strijk met mijn hand door haar lange bruine haren.

Ik ga naast haar liggen in het gras en plots voel ik een dreiging die zo sterk is dat het me moeite kost om adem te halen. Geschrokken kijk ik om me heen, tussen de bomen door, maar er is niemand.

Terwijl ik op mijn zij rol, prikken grassprietten venijnig in mijn schouder. De grond voelt ijs- en ijskoud. Ik leg mijn hand op haar huid en streel haar pols. Nieuwsgierig bekijk ik de steekwonden op haar onderarmen en in haar nek. Haar ogen zijn open en kijken me aan, maar toch ook weer niet. Alle glans is eruit verdwenen. Ik moet toegeven: het ziet er niet prettig uit.

Ik word er akelig van.

Mijn gedachten dwalen af naar haar vader en moeder. Zij maken zich vast grote zorgen. Ik zie mijn eigen pa voor me, knock-out op de bank, als ik weer eens te laat thuis ben gekomen. Altijd te dronken om me zelfs maar op te merken.

Dit denk ik allemaal terwijl ik naast haar lig.

Maar ik voel er niets bij.

Het is te koud om nog langer bij haar te blijven, dus sta ik op en loop naar de verlaten woning verderop. De ruiten zijn ingegooid en op alle muren zit graffiti. Uitgetrapte peuken, gebruikte injectienaalden en lege bierblikjes maken het plaatje compleet. Binnen haal ik

de schop die ik heb meegenomen uit een plastic zak.

Ik kijk naar haar en bijna voel ik medelijden. Maar ik zeg geen sorry. Waarom zou ik ook? Dit alles is toch haar eigen schuld? Had ze maar niet ... Ik schud mijn hoofd. Nee, ik moet niet denken, maar doen.

Achter een dikke eik begin ik een rechthoekig diep gat te graven.

Grafnummer één.

JUSTIN

Amsterdam, dinsdag, 08.17 uur

Het is nog vroeg en verrekte koud in het lokaal. Justins hand trilt als hij het mes tevoorschijn trekt. Zijn mentor heeft niets in de gaten. Met zijn rug naar Justin toe haalt hij een stapel leerboeken uit zijn bruine leren tas en laat die met een klap neerkomen op zijn bureau. Onverstoorbaar praat hij door.

Zijn stem klinkt onaangenaam lijsig.

Zeurend.

De woorden bereiken Justin nauwelijks. Hij is gefocust op het steekwapen in zijn rechterhand. Hij spant al zijn spieren en omklemt het heft van het mes nog harder. Maar precies op het moment dat de leraar zich omdraait, laat hij zijn hand met het wapen in zijn mouw glijden.

‘Ben je hier nou nog?’ Weer die lijzige toon.

Justin zwijgt. Het mes brandt in zijn mouw.

Een diepe zucht. ‘Volgens mij ben ik vrij duidelijk geweest.’ Hij wappert met zijn hand naar de deur. ‘Vooruit, Justin. Wegwezen.’

‘Maar ...’

Max Steur schudt zijn hoofd. ‘Geen excuses meer, Justin.’ Hij draait zich om. ‘De zaak lijkt me vrij duidelijk. Leerlingen die wiet in hun kluisje hebben, worden geschorst. Punt.’

Justin voelt woede in zich opborrelen. Achter zich hoort hij drukke stemmen. Schuifelende voeten betreden het lokaal voor het eerste lesuur. Hij klemt zijn hand nog wat harder om de heft van het mes, en vlucht dan het lokaal uit.

09.27 uur

De blikkereige stem uit de mobilfoon vult de patrouillewagen.

‘Damstede Lyceum. Een gewapende jongen bedreigt een leraar.’

‘Shit,’ zegt Jacqueline terwijl ze nog snel een laatste slok van haar bittere koffie neemt. ‘Dat is hier vlakbij.’ Ze verfrommelt de kartonnen beker en laat hem tussen haar schoenen vallen. Daar liggen ook nog de resten van haar ontbijt: een klef, half opgegeten broodje kaas in verscheurd plastic. Het levert haar een misprijzende blik van Jaap op.

‘Jaja,’ mompelt ze. Ze heeft geen zin in een preek van haar altijd zo nette collega. Ze heeft een lange nachtdienst achter de rug.

Zij allebei.

Ze is moe. Ze wil naar huis.

Ze had al thuis moeten zijn.

Jaap geeft extra gas en na drie minuten rijden ze het terrein van de school op. Nog voordat de auto stilstaat, heeft Jacqueline het portier al opengegooid.

Een man in een bruine ribbroek en een beige trui wacht hen op bij de hoofdingang. ‘Tweede verdieping,’ zegt hij gejaagd. ‘Justin, een leerling uit de derde, bedreigt Max Steur met een mes. Max is onze natuurkundedocent. En Justins mentor. Max heeft nu een tussenuur, maar er zijn nog twee andere leerlingen in de klas. Ik ben trouwens Nick, de conciërge.’

Vluchtig schudden ze elkaar de hand.

Er klinkt geroezemoes. Nieuwsgierige leerlingen staan samen-zweerderig in kleine groepjes. Twee agenten op school. Dat valt op. Jacqueline negeert ze.

‘Aanleiding?’ vraagt ze terwijl zij en Jaap met de conciërge meelopen naar het trappenhuis.

Hij haalt zijn schouders op.

Jacqueline wisselt een blik van verstandhouding met haar collega. Dit is verdomme het tweede steekwapenincident binnen een week op een middelbare school. Vijf dagen geleden gingen leerlingen van een scholengemeenschap in West op de vuist met een stel herrieschoppers van een mbo in dezelfde buurt. Ook daar droeg iemand een mes bij zich. Zelf had ze die dag geen dienst, maar twee agenten waren gewond geraakt. Van een collega had ze gehoord dat het niet veel had gescheeld of er was een dode gevallen. Na de arrestatie bleek dat de messentrekker nog meer bij zich had. ‘Die hufter had verdorie een pistool op zak. Hij had iedereen kunnen neermaaien!’ had hij verteld.

Terwijl ze daaraan denkt, raakt ze kort de holster van haar dienstwapen aan, een Walther P99Q. Ze hoopt niet dat wapens meebrengen naar school een nieuwe trend onder jongeren wordt. Ze heeft zelf een kind dat op de middelbare zit.

‘Aan het einde van de gang,’ wijst Nick zodra hij de deur van het trappenhuis opengooit.

‘Blijf hier,’ zegt Jaap tegen de conciërge.

Jacqueline ziet dat de man opgelucht ademhaalt. Terwijl ze hem voorbijloopt, vertraagt ze haar tempo. De weg door de gang lijkt eindeloos te duren. Ze voelt hoe de adrenaline in haar lijf toeneemt. Het is een gezonde spanning. En hoewel ze moe is, maakt het haar extra alert. Wie weet wat ze zo meteen aantreffen.

Ze hoopt zo dat de jongen, die Justin, geen domme dingen doet.

Nog een kleine vier meter en dan is ze er. Het valt haar op dat er in de andere klassen gewoon les wordt gegeven. Slechts een enkele

leerling kijkt vanachter het raam nieuwsgierig haar kant op. Het nieuws dat er in het lokaal verderop een leerling een leraar bedreigt met een mes, heeft hen nog niet bereikt. Gelukkig maar, want paniek onder de leerlingen is het laatste wat ze kunnen gebruiken.

Ze is er nu bijna. Door het raam kan ze de jongen al zien staan. Razendsnel schat ze de situatie in. Hij ziet er jonger uit dan ze had verwacht. Hij is niet al te groot en tener gebouwd. Geen krachtpatser. Een beetje klungelig zelfs. Hij staat voor de docent en ze ziet hoe het licht van buiten weerkaatst op het mes dat hij voor zich uit houdt. Ze schrikt van de grootte ervan. Het is geen ordinair schilmesje, maar een steekwapen van zeker twintig centimeter.

Ze wisselt een verontruste blik met Jaap.

Er zijn inderdaad nog twee andere leerlingen in het klaslokaal. Twee meiden van een jaar of veertien. Ook dat nog. Ze zitten doodstil naast elkaar in de schoolbank achterin en ze houden elkaars hand stevig vast. De mond van de leraar beweegt. Probeert hij op de jongen in te praten?

Zo zacht mogelijk loopt ze naar de deur. Toch trekt ze de aandacht van een van de meiden. Zodra zij de agenten ziet, lijkt ze te schrikken. Heel even veert ze op. Ze mompelt iets.

Justin merkt het op en dan gaat alles razendsnel. Hij draait een kwartslag en kijkt Jacqueline met grote ogen aan. Even lijkt het alsof hij niet weet wat hij moet doen. Dan haalt hij met zijn mes uit naar de leraar. Jacqueline kan niet zien waar hij hem heeft gestoken. Ze ziet alleen de verbaasde uitdrukking op het gezicht van de mentor. Met zijn mond open zakt hij in elkaar en valt op de grond.

Er klinkt hysterisch gegil.

Justin rent weg. Hij knalt de deur open zodat Jaap, die zojuist

zijn hand op de klink heeft gelegd, opzij wordt geduwd.

Jacqueline vangt hem net op tijd op. 'Kijk jij bij die leraar!' roept ze. En zo snel als ze kan, zet ze de achtervolging in.

09.40 uur

Justin racet naar het trappenhuis. Zijn hart gaat als een razende tekeer. Hij moet weg hier, en snel. Zijn hand trilt als hij al dat bloed op het mes ziet.

Fuck, fuck, fuck!

Hij kijkt over zijn schouder. Die politievrouw zit hem op de hielen.

Wat moet hij doen? Als hij maar eenmaal buiten is. Dan kan hij zich verstoppen. Rustig nadenken over hoe het verder moet.

Terwijl hij zowat over de treden naar beneden glijdt, probeert hij zijn gedachten helder te krijgen. Maar in zijn hoofd is het een grote brij. Hij kan niet denken.

Rennen.

Snel.

Hij voelt een steek bij zijn borst en hoort achter zich de voetstappen van de agente weergalmen in het trappenhuis. Hijgend kijkt hij achterom.

Fuck!

Zijn hele lijf staat nu strak van de spanning. Drie meisjes komen hem druk kletsend tegemoet en een van hen duwt hij ruw opzij. Zodra ze het bebloede mes ziet, begint ze hard te gillen.

Hij rent door.

Naar buiten. Daar moet hij naartoe.

Het lijkt of de hele wereld om hem heen is verdwenen. En zodra

hij zijn eerste stappen buiten zet, zuigt hij frisse lucht in zijn longen.

Wat nu?

Hij draait net naar links als hij een luide stem hoort.

‘Stop!’

Maar hij rent door.

Wat heeft het ook allemaal voor zin?

Hij heeft een leraar neergestoken.

09.46 uur

‘Stop!’ schreeuwt Jacqueline.

De jongen slaat af naar rechts en loopt richting het Noorderpark.

Jacqueline mompelt binnensmonds. Weer zet ze het op een sprinten. Verdorie, wat is die gast snel.

Ze roept opnieuw. ‘Halt! En laat je handen zien!’

Tot haar verbazing stopt de jongen nu wel. Hij kijkt naar links, naar rechts en draait zich dan om.

Abrupt blijft ook Jacqueline stilstaan.

Ze staan nu tegenover elkaar, slechts enkele passen van elkaar verwijderd. Ze hoort de zware ademhaling van de jongen. Ook zelf moet ze op adem komen.

Jacqueline focust nu op het mes in zijn hand.

‘Justin, laat je mes vallen,’ zegt ze rustig. Ze moet er nu voor zorgen dat hij zich niet opgejaagd voelt. Ze moet voorkomen dat hij nog meer domme dingen doet.

De knokkels van de jongen slaan wit uit, zo hard omklemt hij het mes. Ze ziet hoe zijn ogen schichtig heen en weer schieten, op zoek naar een ontsnappingsroute.

‘Het is oké,’ zegt ze sussend. Ze doet een stap vooruit.

Nog steeds laat hij het mes niet los.

Plots laat hij zijn schouders hangen. Voorzichtig doet ze weer een pas naar voren. Haar hartslag zit inmiddels in haar keel.

Opeens ziet ze de mond van de jongen verstrakken. Zijn grote ogen richten zich op iets of iemand achter haar. Zijn pupillen schieten opnieuw nerveus van links naar rechts. Dan beweegt hij zijn vingers en laat het mes los. Met een kletterend geluid raakt het de stoeptegels.

Jacqueline haalt opgelucht adem, maar ziet dan dat de jongen met zijn hand opnieuw in zijn jaszak gaat. Zijn ogen zijn strak op haar gericht. Hij wil duidelijk iets tevoorschijn halen.

Hij pakt iets!

De woorden van haar collega in West galmen door haar hoofd.

Die hufter had verdorie een pistool op zak.

Haar reactie is impulsief en razendsnel. Ze trekt haar dienstwapen uit de holster en schiet.

***

Over de gebeurtenissen van 5 oktober 2021 heeft verdachte meerdere verklaringen afgelegd.

Zo heeft verdachte op 6 en 7 oktober 2021 bij de politie verklaard:

Ik had die nacht slecht geslapen. Bij het opstaan was ik behoorlijk chagrijnig. En het werd steeds erger, want ik was ook boos over mijn schorsing. Dus dan ga je een beetje nadenken. Niet

alles loopt zoals je wilt, zeg maar. Je kropt dan je gevoelens op en dan explodeert dat op een gegeven moment. Ik heb me altijd ingehouden en plots ging dat niet meer.

Ik haat mijn leven. Gewoon mijzelf zijn. Ik moet me altijd aanpassen en daar word je gek van. Nu al helemaal, met die coronashit, bedoel ik. Eigenlijk was ik al doorgedraaid, maar ik hield mezelf altijd in. Zo gaat het mijn hele leven al.

V: Mag ik het dan zo samenvatten dat wat er gistermorgen uit is gekomen er dan in één keer uit komt?

Ja, ik denk het wel.

V: Ben je ooit zo boos geweest als gistermorgen?

Nee, ik had me tot die tijd altijd ingehouden.

V: Maar wat is daar gebeurd dan?

Eerst op het schoolplein, toen liep het al uit de hand. Het ging niet goed. Er was een conflict tussen mij en nog iemand, een jongen die zei nog geld van me te krijgen. Er was onenigheid en toen werd ik boos en toen is dit gebeurd. Deze blauwe plekken. Ik voelde niets omdat ik over de rooie was. Ik heb klappen gehad en heb ook teruggeslagen. Ik ben daarna direct de school in gegaan en toen gebeurde het hele verhaal.

V: Hoe is dat nu met dat mes gegaan, in de klas bij je mentor?

Dat mes had ik bij me. Om mezelf te beschermen. Ik voelde me onveilig. Ook die dag. Ik heb 's morgens de fiets gepakt. Ik was die dag al opgefokt. Kreeg ruzie onderweg met een of andere boomer die me geen voorrang gaf. Onderweg heb ik tegen een boom of een ander voorwerp geslagen. Ik ben boos verder gefietst. Bij het winkelcentrum ben ik gestopt om wat te smoken.

V: Wat kun je je nog herinneren over het mes?

Dat ik hem neerstak.

V: Waar had je dat mes gelaten toen je de school binnenging?

In mijn hand of in mijn jaszak. Nee, in de mouw van mijn trui.

V: Wat was je van plan te doen?

Met mijn mentor praten. Alleen praten. Ik zweer het. Over mijn schorsing. Dat was gewoon shit. Ik was al bij hem, maar toen werd het plots druk. Er kwamen leerlingen de klas in. Toen ben ik weggelopen. Naar buiten. Maar ik werd niet rustiger. Dus toen ben ik weer naar binnen gegaan. Dat was echt geen goed idee.

V: Wanneer is het in je opgekomen om je leraar te gaan neersteken?

Ik weet niet.

V: Wat had je in gedachten toen je hem ging neersteken?

Dat dus, dat ik hem wilde neersteken.

V: Dus dat je mentor nu dood is, was de bedoeling?

Ja. Of nee, nee. Ik was boos. Ik moest me op iemand afreageren.

Verdachte heeft op 8 oktober 2021 bij de rechter-commissaris verklaard:

U vraagt mij of ik op 5 oktober 2021 mijn mentor en natuurkundeleraar Max Steur heb neergestoken. Dat klopt. Ik was boos. Ik droeg een mes bij me om mezelf te beschermen. Na een ruzie op het schoolplein ben ik naar binnen gegaan om verhaal te

halen bij mijn mentor over mijn schorsing. Het werd te druk op de gang en in de klas. Ik ben weggelopen. Maar het tweede uur ben ik toch weer de school binnengegaan. Ik was gewoon boos. Onrustig. Maar hij deed zo kut. Nam me niet serieus en daagde me uit. Toen ik de politie zag, ben ik in paniek geraakt en stak ik op hem in. Daarna ben ik de deur uit gerend. De trappen af. Buiten ben ik toen aangehouden door de politie. Dat gebeurde nadat die agent me in mijn been schoot. Ze schoot zomaar. Echt zomaar.

***

ECLI:NL:RBAMS:2021:8803

Eén jaar cel en jeugd-tbs voor een destijds 14-jarige verdachte.

RECHTBANK AMSTERDAM

Team Familie & Jeugd

Parketnummer: 11.003331.22

Datum uitspraak: 27 januari 2022

Vonnis van de rechtbank Amsterdam

Persoonlijke omstandigheden

Het rapport van het Klinisch Multidisciplinair Onderzoek Pro Justitia, observatieafdeling Teylingereind, opgemaakt op 29 november 2021 door A.F.P. van den Dunker, ez-psycholoog, en M.R. Buijs, kinder- en jeugdpsychiater.

De psycholoog en de psychiater komen in hun onderzoek tot de volgende conclusie:

Op de observatieafdeling maakt verdachte in het algemeen op een positieve manier contact met groepsleden en groepsleiding. Hij is vriendelijk, maar houdt ook afstand en geeft weinig informatie.

Wij zien bij verdachte wel een gebrekkig ontwikkeld geweten. Hij is niet in staat om spijt of schuld te voelen. Er lijkt sprake van kilheid en een onvermogen om te doorvoelen. Dit kan te maken hebben met een ernstig trauma.

Bij verdachte is sprake van een gedragsstoornis. Bovendien zien we een bedreigde persoonlijkheidsontwikkeling met anti-sociale kenmerken.

Het ontbreken van passende emotionele reacties wordt als zeer zorgelijk gezien. Behandeling van verdachte kan het risico op toekomstig gewelddadig gedrag verminderen.

Behandeling is nodig in een omgeving met veel beveiliging. Aangezien er een hoog risico is op herhaling, is een langdurige klinische behandeling noodzakelijk. Daarom adviseren onderzoekers een onvoorwaardelijke PIJ-maatregel, oftewel jeugd-tbs.

***

TWAALF MAANDEN EN JEUGD-TBS VOOR DOOD-STEKEN LERAAR

AMSTERDAM – De Amsterdamse rechtbank heeft donderdag

de 15-jarige Justin A. veroordeeld voor het doodsteken van zijn mentor Max Steur uit Amsterdam. Hij krijgt naast de maximale straf van 12 maanden jeugddetentie ook jeugd-tbs opgelegd. De rechtbank acht doodslag op de 39-jarige leraar van het Damstede Lyceum in Amsterdam bewezen.

De verdachte stak op 5 oktober vorig jaar met een mes in het bovenlichaam van zijn mentor en tevens docent natuurkunde. Daarbij is een steek door het hart Max Steur fataal geworden. Het slachtoffer overleed twee uur later in het ziekenhuis aan zijn verwondingen.

Het drama speelde zich af tijdens het tweede lesuur in een volle school. Volgens het om is het 'een wonder' dat er niet meer slachtoffers zijn gevallen.

Ook Justin A. zelf raakte na een wilde achtervolging op het schoolterrein gewond door de politie. Hij werd in zijn been geraakt door een kogel en liep daarbij een verwonding op. Inmiddels is hij hersteld, maar de verdachte zegt nog dagelijks pijnstillers te slikken.

De dienstdoende agent is inmiddels ontslagen van alle rechtsvervolging. Haar kan volgens de rechtbank niets worden verweten.

De destijds 14-jarige Justin is vanwege een bij hem vastgestelde stoornis verminderd toerekeningsvatbaar verklaard. Hij kreeg naast de maximale straf van 12 maanden jeugddetentie ook jeugd-tbs opgelegd. Een langdurige behandeling in een gesloten instelling met een hoog beveiligingsniveau is volgens de rechtbank nodig om herhaling te voorkomen.

De steekpartij zorgde voor veel opschudding in Nederland. Het was wederom een schokkend en triest voorbeeld van het alsmear toenemende wapenbezit onder jongeren, en de steek- en schietincidenten als gevolg hiervan.

Ook in deze zaak droeg de verdachte een potentieel dodelijk wapen bij zich, dat hij heeft gebruikt. De steekpartij heeft naast de angst, pijn en grote paniek voor alle direct betrokkenen gezorgd voor veel onrust en gevoelens van onveiligheid.

Lees ook:

[Leerling brengt leraar om met mes](#)

[Dood neergestoken leraar zorgt voor onrust op scholen](#)

[Politieagent die leerling neerschoot ontslagen van rechtsvervolging](#)

[‘We willen op onze scholen geen Amerikaanse toestanden’](#)

[Politiek debat over toename steekwapens op school](#)